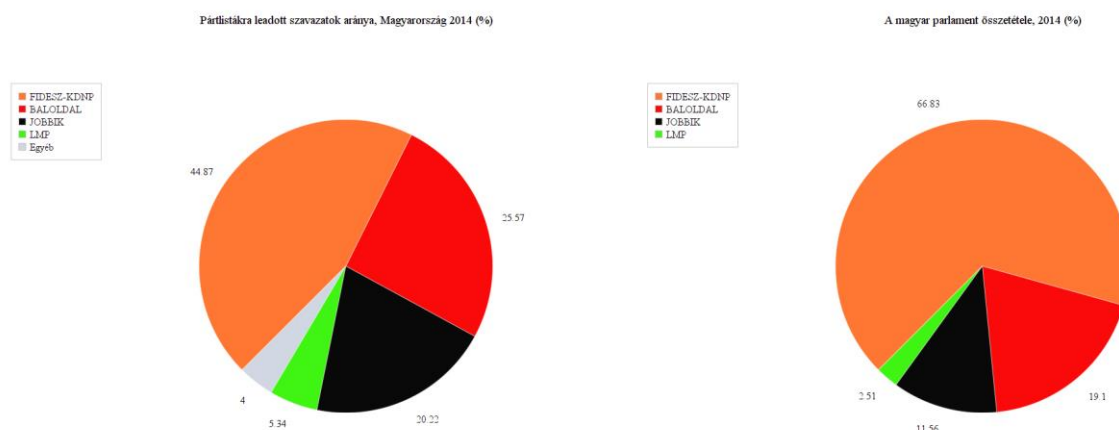

A 2014-es magyarországi parlamenti választás adatai

1. Pártlistákra leadott szavazatok arányai v. kiosztott parlamenti mandátumok arányai

1.1 Pártlistákra leadott szavazatok száma

ELLENZÉK:

BALOLDAL: 1.290.806 (-973.974)
JOBBIK: 1.020.476 (-1.244.304)
LMP: 269.414 (-1.995.366)
EGYÉB: 201.887 (-2.062.893)

ÖSSZESEN: 2.782.583 (+517.803)

KORMÁNYPÁRT:

FIDESZ – KDNP: 2.264.780

ÖSSZESEN: 2.264.780

ÖSSZES SZAVAZAT: 5.047.363

1.2 Pártoknak kiosztott mandátumok száma

ELLENZÉK:

BALOLDAL: 38
JOBBIK: 23
LMP: 5
EGYÉB: 0

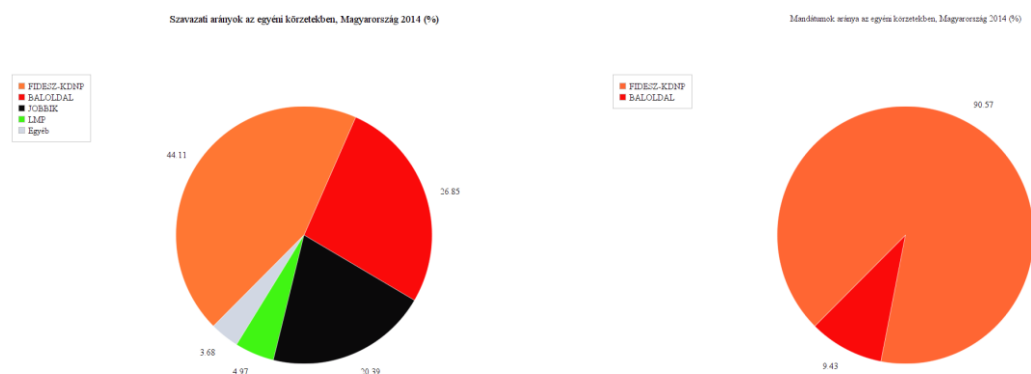
ÖSSZESEN: 66

KORMÁNYPÁRT:

FIDESZ – KDNP: 133

ÖSSZESEN: 133

2. Az egyéni jelöltekre leadott szavazatok arányai v. az egyéniben kiosztott mandátumok arányai

2.1 A parlamenti pártok jelöltjeire összesen leadott szavazatok száma v. a parlamenti pártok által elnyert egyéni mandátumok száma

FIDESZ – KDNP: **2.165.342** szavazat: **96** / 106

Baloldal: **1.317.879** szavazat: **10** / 106

JOBBIK: **1.000.637** szavazat: **0** / 106

LMP: **244.191** szavazat: **0** / 106

2.2 Az egyéni körzetekben keletkezett aránytalanság mértéke

A számítás módja:

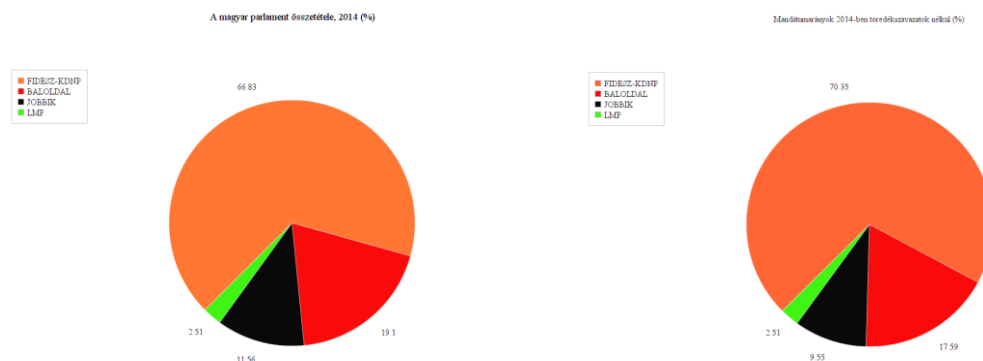
A pártokat két kategóriába soroljuk. Az elsőbe azok tartoznak, amelyeknek az egyéni körzetekben elért mandátumaránya *magasabb*, mint listás szavazataik aránya, a másikkba azok, amelyeké *alacsonyabb*. Ez után kiszámoljuk, hogy egyiknek, illetve másiknak hány mandátumot kellene kiosztani listáról ahhoz, hogy az egyéniben keletkezett aránytalanság kiegyenlítődjön. Így kapunk egy mandátumszámot az első, és egy másikat a második kategóriába tartozó pártok esetében. Ennek a két számnak a különbsége adja meg az egyéniben keletkezett aránytalanság mértékét (lásd: www.elektor.hu/dokumentumok: „A választó választása” című elemzés, 22-23. oldal).

Az első kategóriába csak a Fidesz tartozott 2014-ben, a pártnak -3 mandátumot kellett volna kiosztani listáról (negatív előjelű mandátumok kiosztásáról lásd a 6. pontot és „A választó választása”, 16-17. oldalt). A második kategóriába tartozott az összes ellenzéki párt, nekik összesen 96 hely járt volna listáról. A két szám különbsége 99.

Az egyéni körzetekben keletkezett aránytalanság mértéke: **99 mandátum.**

3. A töredékszavazatok

3.1 A 2014-es választás mandátumeloszlása töredékszavazatokkal és azok nélkül:

Mandátumszámok:

	Töredékszavazatok beszámításával	Töredékszavazatok beszámítása nélkül
Fidesz:	133	140
Baloldal:	38	35
Jobbik:	23	19
LMP:	5	5

A részletes számítást lásd „A választó választása” című elemzésben, 25-28. oldal.

3.2 A töredékszavazatok hatása az egyéni körzetekben keletkezett aránytalanságra

A 2014-es választáson az egyéni körzetekben keletkezett aránytalanság mértéke 99 mandátum volt (lásd 2.2 pont). Ebből a töredékszavazatok beszámítása 14-et egyenlített ki (-7 a Fidesz és +7 az ellenzéki pártok oldalán).

2014-ben a töredékszavazatok az egyéni körzetekben keletkezett aránytalanság **14,14 százalékát** egyenlítették ki.

3.3 Az új választási törvény töredékszavazatokra vonatkozó szabályozásának hatása a mandátumok kiosztására

Az 1990 és 2010 között alkalmazott választási rendszerben töredékszavazat az egyéni körzetekből csak a *vesztes* jelöltek után járt pártjaiknak, amennyiben azok listán elérték a bejutáshoz szükséges küszöböt. Az új törvény szerint a győztes jelöltekre leadott voksok egy része is töredékszavazat lesz (lásd erről „A választó választása” című elemzést, 25-26. oldal).

3.3.4 A 2014-es választás mandátumarányai a töredékszavazatok jelenlegi v. korábbi számítási módja alapján

A számítás módja:

A 2014-es választáson a Fidesz jelöltjei 96 egyéni körzetben szereztek mandátumot. A korábbi törvény szerint ezek egyikéből sem kaphatott volna a párt töredékszavazatokat, ezért az innen származó voksokat töröltük a rendszerből. Ugyanakkor a Fidesz tíz vesztes jelöltjének a voksait beszámítottuk, mint töredékszavazatokat.

A Baloldal esetében hasonlóan jártunk el. Abban a tíz körzetben, ahol jelöltjeik nyertek az előző törvény szerint nem járt töredékszavazat, így ezeket töröltük. A többi maradt, csakúgy, mint a Jobbik és az LMP esetében, mivel ez utóbbi pártok jelöltjei egyetlen körzetben sem szereztek mandátumot.

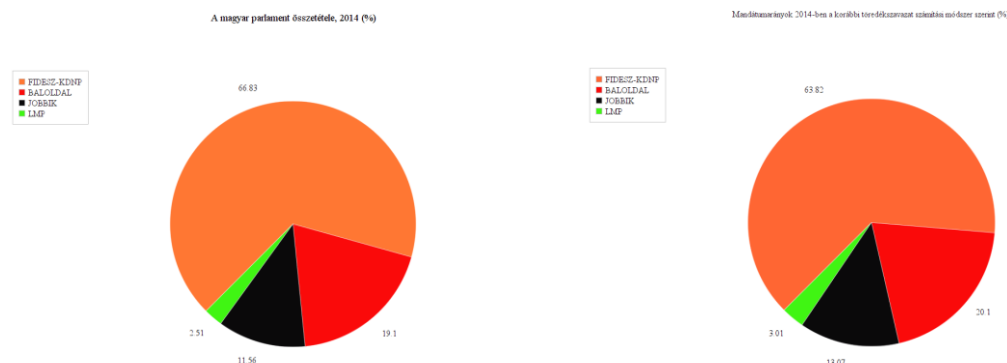
Listás mandátumszámítás 2014-ben az új törvény szerinti töredékszavazat mennyiséggel

Listát állító pártok	Országos listás szavazat	Töredék szavazat	Pártlistára jutó szavazat
FIDESZ-KDNP	2 264 780	940 881	3 205 661
JOBBIK	1 020 476	1 000 637	2 021 113
LMP	269 414	244 191	513 605
MSZP-EGYÜTT-DK-PM-MLP	1 290 806	1 141 686	2 432 492
Összes mandátumszerzésre jogosult pártlistás szavazatai:			8 172 871

Listás mandátumszámítás 2014-ben a régi törvény szerinti töredékszavazat mennyiséggel

Listát állító pártok	Országos listás szavazat	Töredék szavazat	Pártlistára jutó szavazat
FIDESZ-KDNP	2 264 780	176 183	2 440 963
JOBBIK	1 020 476	1 000 637	2 021 113
LMP	269 414	244 191	513 605
MSZP-EGYÜTT-DK-PM-MLP	1 290 806	1 112 322	2 403 128
Összes mandátumszerzésre jogosult pártlistás szavazatai:			7 378 809

A 2014-es választás mandátumarányai a töredékszavazatok jelenlegi v. korábbi számítási módja alapján

Mandátumszámok:

	Töredékszavazatok jelenlegi	Töredékszavazatok korábbi
Fidesz:	133	127
Baloldal:	38	40
Jobbik:	23	26
LMP:	5	6

Az egyéni körzetekben keletkezett aránytalanság mértéke legfeljebb 106 mandátum lehet. 2014-ben 99 volt. A korábbi számítási mód szerint a töredékszavazatok ezt 26-al csökkentették volna. Kiegyenlítő hatásuk 26,26 % lett volna. A töredékszavazatok, bárhogy is számoljuk őket, az egyéniben keletkezett aránytalanság mértékét maximum 29,2 százalékban egyenlíthetik ki (lásd „A választó választása” 28 – 32. oldal).

4. A 2014-es választás mandátumszámait levélben leadott szavazatokkal v. levélben leadott szavazatok nélkül

Az új választási törvény szerint szavazati jogot kaptak azok az állampolgárok is, akik nem rendelkeznek magyarországi lakcímmel. Ők, és csakis ők, levélben is leadhatják szavazatukat. Megmutatjuk, mi lett volna az eredmény, ha továbbra is kizárólag azok vehetnének részt a választáson, akiknek van magyarországi lakcíme.

A számítás módja:

A lakcímmel nem rendelkező választópolgárok csak pártlistára szavazhatnak, egyéni jelöltekre nem. Először megmutatjuk a listás szavazatok számításához készült táblázatot a levélben leadott voksokkal együtt, majd azok nélkül. Utóbbi esetében újraszámoljuk a listás mandátumokat, hogy lássuk, milyen hatással volt a választások eredményére a lakcímmel nem rendelkező állampolgárok részvétele.

A listás mandátumok számításához készült táblázat, levélben leadott szavazatokkal *együtt*:

Listát állító pártok	Országos listás szavazat	Töredék szavazat	Pártlistára jutó szavazat
FIDESZ-KDNP	2 264 780	940 881	3 205 661
JOBBIK	1 020 476	1 000 637	2 021 113
LMP	269 414	244 191	513 605
MSZP-EGYÜTT-DK-PM-MLP	1 290 806	1 141 686	2 432 492
Összes mandátumszerzésre jogosult pártlistás szavazatai:			8 172 871

A listás mandátumok számításához készült táblázat, levélben leadott szavazatok *nélkül*:

Listát állító pártok	Országos listás szavazat	Töredék szavazat	Pártlistára jutó szavazat
FIDESZ-KDNP	2 142 142	940 881	3 083 023
JOBBIK	1 017 550	1 000 637	2 018 187
LMP	268 840	244 191	513 031
MSZP-EGYÜTT-DK-PM-MLP	1 289 311	1 141 686	2 430 997
Összes mandátumszerzésre jogosult pártlistás szavazatai:			8 045 238

Az adatok alapján a d'Hondt mátrix-szal kiosztva a listás helyeket a Baloldal és a Jobbik mandátumszáma változatlan marad, azonban a Fidesz 1-el kevesebb, az LMP 1-el többet kap.

A parlamenti mandátumok eloszlása a magyarországi lakcímmel nem rendelkezők szavazatai nélkül:

FIDESZ KDNP: **132** (-1)

BALOLDAL: **38** (0)

JOBBIK: **23** (0)

LMP: **6** (+1)

5. A parlamenti mandátumok elosztása a d'Hondt mátrix-szal v. a Sainte-Laguë módszerrel

A listás mandátumokat rendszerint valamilyen mátrix segítségével osztják ki a pártoknak (lásd „A választó választása”, 16. és 24. oldal).

A Magyarországon alkalmazott d'Hondt mátrixnál a pártok kalkulált szavazatszámait (lásd „A választó választása”, 23 – 25. oldal) egymást követő egész számokkal (1, 2, 3, 4, 5 ...) osztják. Az Új-Zélandon használt Sainte-Laguë módszernél a pártok listás voksait (lásd: ugyanott 15 – 16. oldal) egymást követő páratlan egész számokkal (1, 3, 5, 7, ...).

A d'Hondt mátrixnál lényegesen kevésbé meredeken csökken a pártok szavazatszáma, ami a legtöbb vokssal rendelkező pártot rendszerint jogtalan előnyhöz juttatja egy másik párt kárára. A Sainte-Laguë esetében ezzel szemben a szavazatszámok éppen a megfelelő mennyiségű mandátumszámnál „érik utol” egymást. Emiatt minden párt valóban annyi helyet kap, amennyi jár neki.

A számítás módja:

A 2014-es magyarországi választáson az úgynevezett „összes mandátumszerzésre jogosult pártlistás szavazatok” száma 8.172.871 volt. Listáról 93 mandátumot osztanak ki. A két szám hányadosa, 87.880, megmutatja, hogy mennyi szavazatra van szükség egy darab listás mandátumhoz.

Ha ezek után elosztjuk minden párt „pártlistára jutó szavazatainak” számát ezzel a hányadossal, akkor az eredmény megmutatja, mennyi mandátum járna nekik listáról.

FIDESZ – KDNP: $3.205.661 : 87.880 = 36,48$

BALOLDAL: $2.432.492 : 87.880 = 27,68$

JOBBIK: $2.021.113 : 87.880 = 22,99$

LMP: $513.605 : 87.880 = 5,84$

A mandátumok mennyiségét csak az egész számok halmazán értelmezhetjük (a képviselők ugyanis emberek, 1 ember = 1 mandátum), ezért az eredményeket kerekíteni kell. Így a listás mandátumok kiosztása a következő lenne:

FIDESZ – KDNP: 36

BALOLDAL: 28

JOBBIK: 23

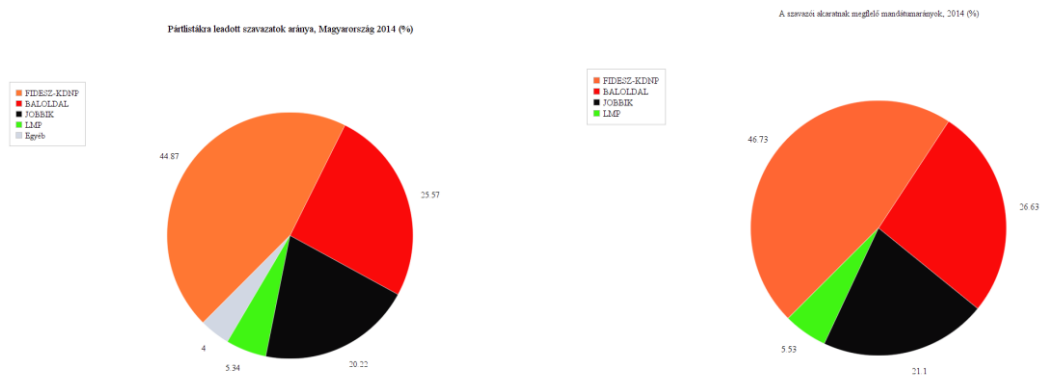
LMP: 6

Ha a listás mandátumokat a Sainte-Laguë módszerrel számoljuk, akkor pontosan a fenti eredményeket kapjuk.

Az összes parlamenti mandátum eloszlása:

a d'Hondt mátrix-szal	a Sainte-Laguë módszerrel
FIDESZ – KDNP: 133	132
BALOLDAL: 38	38
JOBBIK: 23	23
LMP: 5	6

6. Szavazatok és mandátumok viszonya 2014-ben egy arányos választási rendszer mandátum kiosztási módszere szerint

A számítás módja:

A szavazói akaratnak megfelelően a Fidesznek 93 mandátum járt a 199 fős parlamentben. A diagramm ennek a két számnak az arányát mutatja. A párt azonban egyéniben megszerzett 96 képviselői helyet. Emiatt a kalkulált arányokhoz tartozó legpontosabb mandátumszámokat a leggazdaságosabban akkor kapjuk, ha a parlament létszámát (ideiglenesen) megemeljük 210 főre. Ebben az esetben így nézett volna ki a 2014-es magyar parlament:

FIDESZ – KDNP: 98
BALOLDAL: 56
JOBBIK: 44
LMP: 12

6.2 Két párt szavazatainak és mandátumainak egymáshoz képesti viszonya arányos v. a magyar választási rendszerben

FIDESZ – KDNP v. BALOLDAL

Arányos mandátumszámítással:

Szavazatok: $2.264.780 : 1.290.806 = 1,75454716$
Mandátumok: $98 : 56 = 1,75$

$$1,75 = 1,75$$

A Fidesz szavazótábora (nagyjából) 1,75-szor volt nagyobb, mint a Baloldale. Arányos mandátumkiosztással a kormánypárt parlamenti képviselőcsoportja is 1,75-szor lett volna nagyobb, mint a Baloldale.

A magyar választási rendszerben:

Szavazatok: $2.264.780 : 1.290.806 = 1,75454716$

Mandátumok: $133 : 38 = 3,5$

$$1,75 < 3,5$$

A magyar választási rendszer mandátum kiosztási módszere miatt a Fidesz képviselőcsoportja 3,5-szer lett nagyobb, mint a Baloldalé, bár szavazótáborra továbbra is 1,75-szor nagyobb.

FIDESZ – KDNP v. JOBBIK

Arányos mandátumszámítással:

Szavazatok: $2.264.780 : 1.020.476 = 2,21933686$

Mandátumok: $98 : 44 = 2,22727273$

$$2,22 = 2,22$$

A magyar választási rendszerben:

Szavazatok: $2.264.780 : 1.020.476 = 2,21933686$

Mandátumok: $133 : 23 = 5,7826087$

$$2,22 < 5,78$$

FIDESZ – KDNP v. LMP

Arányos mandátumszámítással:

Szavazatok: $2.264.780 : 269.414 = 8,4063189$

Mandátumok: $98 : 12 = 8,16666667$

$$8,4 \geq 8,16$$

A magyar választási rendszerben:

Szavazatok: $2.264.780 : 269.414 = 8,4063189$

Mandátumok: $133 : 5 = 26,6$

$$8,4 < 26,6$$

7. Kampányszabályok a törvényekben

„A politikai reklám közzétételéért a médiaszolgáltató ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el.” (A választási eljárásról szóló törvény, 147. paragrafus, 3-ik bekezdés.)

„A lineáris médiaszolgáltatásban közzétett reklámok időtartama egyetlen, egész órától egész óráig tartó időszakon belül sem haladhatja meg a tizenkét percet, beleértve az osztott képernyős reklámot, a virtuális reklámot valamint - a (2) bekezdés *e*) pontban foglalt kivétel mellett - a más médiaszolgáltatás műsorszámainak népszerűsítését.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt időbeli korlátozás nem terjed ki: *a*) a televíziós vásárlási műsorablakra, *b*) a politikai reklámra, *c*) a közérdekű közleményre, *d*) a társadalmi célú reklámra, *e*) a médiaszolgáltatás saját műsorszámáról vagy a médiaszolgáltató, illetve tulajdonosának befolyásoló részesedése mellett működő más médiaszolgáltatás műsorszámáról közzétett műsorelőzetesre, ...” (A médiaszolgáltatásról és a tömegkommunikációról szóló törvény 35. paragrafus, (1) és (2) bekezdés.)

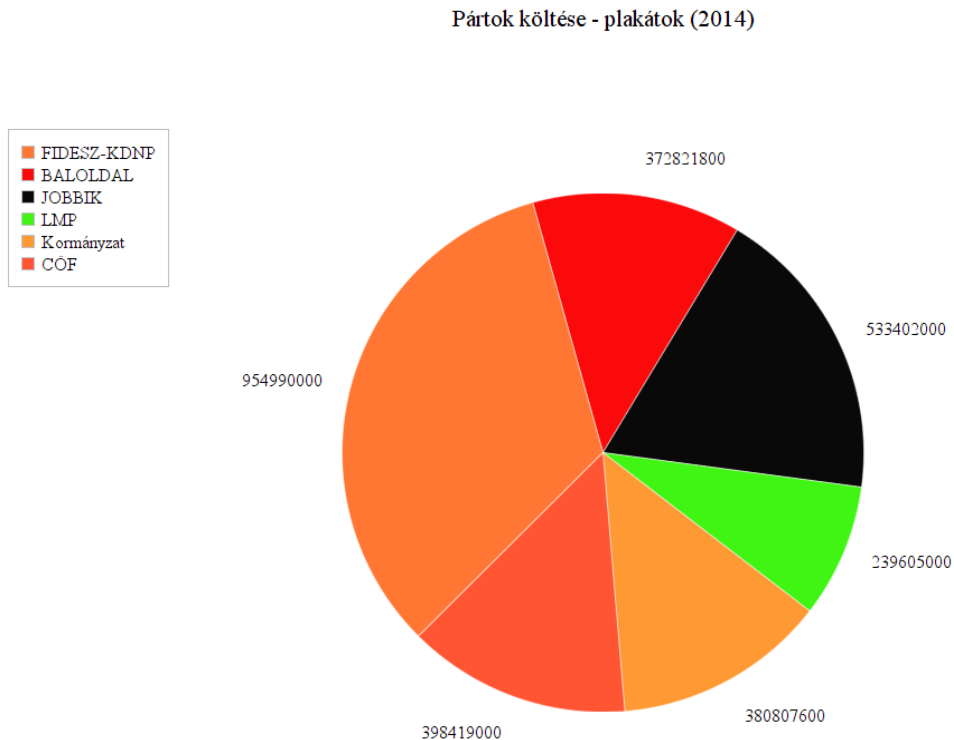
„A médiaszolgáltató egyenlő feltételek mellett - különös tekintettel a politikai reklámok számára, megjelenési sorrendjére, időtartamára és az adásba kerülés időpontjára - teheti közzé a jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetek és a független jelöltek politikai reklámjait. Közös jelölt, illetve közös lista esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére.” (A választási eljárásról szóló törvény 147. paragrafus (1) bekezdés.)

„Épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg - állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén - a vagyonkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet.” (Választási eljárásról szóló törvény 144. paragrafus, (4) bekezdés.)

„A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.” (A választási eljárásról szóló törvény 144. paragrafus, (7) bekezdés.)

„A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.” (A választási eljárásról szóló törvény 144. paragrafus, (6) bekezdés.)

8. A plakátfelületek eloszlása 2014-ben a parlamentbe bejutó jelölő szervezetek között + kormány + CÖF

9. A választási rendszer az Alaptörvényben

„Nem lehet országos népszavazást tartani *a)* az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről; *c)* az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásáról szóló törvények tartalmáról ...” (Alaptörvény, Országos népszavazás, 8. cikk, 3-ik bekezdés.)

10. Felhasznált források:

www.valasztas.hu

<http://www.elektor.hu/terdoks/a-valaszto-valasztasa--a-magyar-valasztasi-rendszer-elemzes.pdf>

<http://www.electionresults.govt.nz/>

http://www.bundestagswahl-bw.de/uebersicht_bundestagswahl.html

www.kepmutatas.hu

http://valasztas.hu/hu/ovi/23/23_1_24.html

https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1000185.TV

http://www.valasztasirendszer.hu/wp-content/uploads/torvenyek_2006_ogy_1989_XXXIV.pdf

https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV